

Agendapunt: **4b**
Bijlage: **4b1**
Datum: **4 oktober 2017**
Beleidsadviseur: Martijn de Kok

Voorstel uitwerking einde alfahulpconstructie

INLEIDING

Het project Hervorming hulp bij het huishouden is gestart in het voorjaar van 2017. De doelstelling van dit project is te komen tot scenario's die een einde maken aan het toepassen van de Regeling dienstverlening aan huis (ook wel alfahulpconstructie genoemd). Op 21 juni jl. is door u besloten om te stoppen met het toepassen van deze Regeling bij de inkoop van Huishoudelijke Hulp. In het besluit is een afbouwregeling opgenomen van 2 jaar (1 januari 2018 tot en met 31 december 2019).

In het besluit van 21 juni zijn nog 2 mogelijke scenario's benoemd hoe uitvoering te geven aan dit besluit:

Scenario 1

Het tarief voor de bouwsteen HHR wordt aangepast zodat het voor dienstverleners mogelijk is om te werken met hulpen in loondienst.

Scenario 2

De bouwstenen HHR en HZR worden samengevoegd tot 1 bouwsteen met een bijpassend tarief.

Hoewel voor beide scenario's argumenten zijn om tot uitvoer te brengen is in gezamenlijkheid met zorgaanbieders voorgesteld om scenario 1 aan u voor te leggen ter besluitvorming. De onderbouwing voor scenario 1 wordt u in de onderstaande tekst toegelicht.

INSTEMMINGSVERZOEK

Voorgesteld wordt om in te stemmen met het aanpassen van de Deelovereenkomst Maatwerkvoorziening Maatschappelijke Ondersteuning door:

- een nieuwe bouwsteen Huishoudelijke Hulp toe te voegen aan de overeenkomst;
- in de overeenkomst op te nemen dat de huidige bouwsteen Huishoudelijke Hulp wordt afgebouwd binnen 2 jaar;
- voor de nieuwe bouwsteen een tarief op te nemen van € 212,85 per 4 weken.

Daarnaast wordt voorgesteld dit besluit naar de dienstverleners te communiceren als een afspraak voor de komende 5 jaar, onder voorbehoud van maatregelen die door het Rijk worden genomen.

TOELICHTING / ONDERBOUWING ADVIES

Het projectteam Hervorming hulp bij het huishouden heeft verschillende afwegingen gemaakt alvorens te adviseren over het uit te voeren scenario.

Hierbij is geconstateerd dat het toevoegen van een nieuwe bouwsteen de meest pragmatische oplossing is, rekening houdend met belangen van cliënten, de huidige zelfstandige hulpen en de uitvoerbaarheid voor de dienstverleners.

Door dit besluit te nemen worden in het toegangsbeleid geen veranderingen doorgevoerd. Ook de inhoud van het product Huishoudelijke Hulp verandert niet. De cliënten zullen op deze manier zo weinig mogelijk merken van de maatregel.

Daarnaast wordt, door het toegangsbeleid en het bekostigingsmodel niet te wijzigen, niet vooruit gelopen op de evaluatie van het resultaatgericht werken binnen de totale Wmo-dienstverlening. Deze evaluatie gaat in het 4^e kwartaal van 2017 van start.

Een ander argument om te kiezen voor deze oplossing is dat deze vrij snel is te realiseren. De urgentie om te stoppen met de constructie is hoog. Landelijk staat deze steeds meer onder druk. Reeds eerder heeft SWVO voorgenomen om te constructie te beëindigen, maar is dit uitgesteld om eerst andere noodzakelijke wijzigingen door te voeren in de hulp bij het huishouden, als gevolg van uitspraken van de CRvB.

In een brief van VWS-staatssecretaris Van Rijn van 13 juni 2017 aan de colleges van alle gemeenten, worden de gemeenten erop gewezen dat het niet toegestaan is dat gemeenten op grond van de Wmo 2015 voorzieningen aanbieden op basis van de Regeling dienstverlening aan huis. Alleen in geval van een pgb is het nog mogelijk dat de cliënt en de hulp de Regeling dienstverlening aan huis toepassen.

Tenslotte is het zo dat een keuze voor scenario 2 zou betekenen dat ook dienstverleners die nu enkel Huishoudelijke Zorg leveren, sterk zouden worden benadeeld. Dit omdat hun tarief dan omlaag zou gaan, terwijl de doelgroep die zij bedienen bij aanvang van de maatregel complexer is dan bij dienstverleners die nu zowel Huishoudelijke Hulp als Huishoudelijke Zorg leveren. Bij scenario 2 zou dan ook een ander soort overgangs-/afbouwmaatregel moeten worden getroffen waar meer tijd mee gemoeid is. Er zouden dan meer dienstverleners betrokken zijn, met verschillende uitgangssituaties. Daarnaast zouden er meer cliënten betrokken zijn, en meer personeel van dienstverleners.

Samenvattend: het inzetten van scenario 1 om te stoppen met het toepassen van de Regeling dienstverlening aan huis, is de meest pragmatische oplossing. Dit scenario kan het snelst worden gerealiseerd. Daarnaast kunnen de effecten voor de dienstverleners en cliënten dan beter worden beheerst.

Geadviseerd wordt om (indien mogelijk) de komende jaren zoveel mogelijk rust te creëren binnen de hulp bij het huishouden ten behoeve van de continuïteit en kwaliteit van de dienstverlening. De afgelopen jaren zijn er veel veranderingen doorgevoerd die gevolgen hebben voor de bedrijfsvoering van de dienstverleners, en daarmee voor cliënten en medewerkers. Door te kiezen voor een periode van 5 jaar, is er een perspectief voor de langere termijn voor dienstverleners en cliënten.

FINANCIËLE ASPECTEN

Het nieuwe tarief moet het mogelijk maken voor dienstverleners om de Huishoudelijke Hulp uit te laten voeren door medewerkers die in loondienst zijn. Dit is een kostenverhogende factor (structureel). De kostenstijging zal geleidelijk plaatsvinden als gevolg van de afbouwregeling. Globaal ziet de toename aan kosten er als volgt uit:

Jaar	Toename kosten t.o.v. voorgaand jaar
2018	€ 0,5 miljoen
2019	€ 0,5 miljoen
2020	€ 0,75 miljoen

De werkelijke kostenstijging hangt af van de toe- of afname van het aantal cliënten.

In de begroting is al rekening gehouden met deze kostentoeename.

RISICO'S

Een risico is dat er onrust ontstaat bij zelfstandige hulpen, omdat zij mogelijk in de (nabije) toekomst werk en inkomsten kwijtraken. In totaal gaat het om ongeveer 800 zelfstandige hulpen die in totaal ongeveer 2.000 cliënten bedienen. Gemiddeld genomen gaat het om een inzet van ongeveer 5 tot 6 uur hulp per week.

Een ander risico is dat er bij cliënten onrust ontstaat omdat zij mogelijk in de (nabije) toekomst zijn aangewezen op een andere hulp.

Deze risico's worden zoveel mogelijk beperkt door hier in de communicatie zorgvuldig aandacht aan te besteden. SWVO, GR de Bevelanden, gemeenten en dienstverleners trekken hierin gezamenlijk op. Zie hiervoor het bijgevoegde communicatieplan.

Een gevolg is dat een klein aantal cliënten door de wijziging van het tarief geconfronteerd wordt met een hogere eigen bijdrage. Dit geldt alleen voor cliënten met een hoger inkomen. Het CAK berekent deze inkomensafhankelijke eigen bijdrage. In het implementatieplan is opgenomen dat wordt onderzocht in welke mate het mogelijk is de cliënten waar het om gaat, persoonlijk te informeren.

Tenslotte bestaat het risico dat de nieuwe prijs voor de dienstverleners leidt tot een andere verhouding tussen de kosten en de inkomsten. De berekening van het tarief heeft zorgvuldig plaatsgevonden, maar het is niet exact helder of de kosten en de inkomsten voor de dienstverleners uit de nieuwe bouwsteen zich anders tot elkaar verhouden dan nu het geval is. Het is zaak ervoor te waken dat een eventueel ongunstiger verdienmodel voor de dienstverleners, niet ten koste gaat van de cliënt. Vanuit de toegang is er zicht op de ondersteuningsplannen waarin dienstverleners beschrijven hoe zij de zorg bij de cliënt gaan invullen en met welke frequentie.

De brief die aan u is ingezonden door zorgaanbieders Allévo en Iriz Thuiszorg bevestigt de aanwezigheid van dit risico.

JURIDISCHE ASPECTEN

De Deelovereenkomst Maatwerkvoorziening Maatschappelijke Ondersteuning moet worden aangepast.

De prijsberekening voor de nieuwe bouwsteen is tot stand gekomen conform het onlangs (bij AMvB) gewijzigde Uitvoeringsbesluit Wmo 2015. Dit Uitvoeringsbesluit schrijft voor dat gemeenten een reële prijs vaststellen voor Wmo-diensten die door derden worden verleend in opdracht van de gemeente, zodat de kwaliteit en continuïteit van deze diensten worden gewaarborgd. De Code verantwoordelijk marktgedrag thuisondersteuning en de nieuwe CAO VVT zijn toegepast in de berekening om te voldoen aan het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015.

AUTOMATISERINGSASPECTEN

Aan het bestaande iWmo berichtenverkeer moet een nieuwe bouwsteen/iWmo code worden toegevoegd. Hiervoor is een implementatietraject opgesteld wat is afgestemd met alle betrokken partijen.

SAMENWERKINGSASPECTEN

SWVO, GR de Bevelanden, de gemeenten en de zorgaanbieders hebben samengewerkt in de voorbereiding van dit advies. In twee bijeenkomsten met Wmo adviesraden en cliëntenraden is input opgehaald en informatie en kennis uitgewisseld.

Ook in de implementatie en de bijbehorende communicatie is samenwerking van belang.

COMMUNICATIEASPECTEN

Er wordt gebruik gemaakt van een communicatieplan (bijgevoegd).

VERDERE PROCEDURE

Het besluit wordt schriftelijk gecommuniceerd aan alle gecontracteerde dienstverleners HHR met het verzoek om binnen 2 weken kenbaar te maken of zij de nieuwe bouwsteen gaan leveren.

Er wordt gestart met de implementatie zodat met ingang van 1 januari 2018 uitvoering wordt gegeven aan dit besluit.

De Deelovereenkomst Maatwerkvoorziening Maatschappelijke Ondersteuning wordt aangepast. Dit wordt afgestemd in de fysieke overlegtafel van 17 november 2017.